

**NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK 1941**

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS

OCH SKANSENS ÅRSBOK

1941

Redaktion:

ANDREAS LINDBLÖM · GÖSTA BERG · SIGFRID SVENSSON

Omslaget: Kronprinsen och prins Gustaf Adolf på Skansen vid defileringen under "Det frivilliga försvarets dag" den 15 september 1940. Foto Dagens Nyheter.

Tryckt hos

Tryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1941

RÖSTER FRÅN SKANSEN

av Hjalmar Gullberg

I. Klippan

*Detta är inte Akropolisklippan,
som vit över stadsvimlet står
med tempel och gudastoder.
Men denna klippa är vår!
Vit lyser bara den nordiska sippan
bland kala ekar och snår,
när snön runnit bort i floder
ur Mälardrottningens hår.*

*Marmorkolonner finns inte att skåda,
där klockstapeln pekar mot skyn,
men stadiga furubjälkar
som formats i hemmabyn.
Kyrkan och bodarna doftar av kåda.
Och våren slår ut för vår syn.
På liljekonvaljernas stjärklar
skall vällukt spira ur dyn.*

*Majstången reses av ynglingahänder
vid svandammen, hög och solid.
Och flickan hon går i dansen
med vännen vid midsommartid.
Lodjuren vässar på lek sina tänder,
och rådjuret matar sitt kid.
För denna klippa är Skansen,
och här bor glädje och frid.*

Bilden: Håsjöstapeln på Skansen. Foto Börje Mineur.

CRS
I
II
1666
TH

2. Milstenen

*Jag är en milsten som har gjort sin tjänst.
För Karl den elfte tjänade jag först.
På mig har dammet rykt och solen glänst,
men snö och många regn har släckt min först.*

*Min förste kung var fredlig, fastän sträng.
I fält med sonen drog varenda karl
från socknen, både herreman och dräng.
Men ingen återvände. Jag stod kvar.*

*Nu gör jag ingen nytta där jag står,
en pensionerad grå soldat av sten.
Dock fröjdar mig som i min ungdoms vår
en lärkas sång och doften av syren.*

Bilden: Milsten från Halland. Flyttad till Skansen. Foto Lennart af Petersens.

3. Bondgårdarna

*Vi bondgårdar hälsar er välkomna hit
till Bollnäs och Mora och övriga grannar.
Hos oss som i Älvros får kvinnfolk och mannar
vid sådan visit
lite ro från sitt slit
med spinnrock och plog och med kvarnhjul och spannar.*

*Här hälsar ni hemligt i allvar och fest
på döda vars namn har med vindarna farit.
Från Ravlunda-Ola till Oktorpa-Marit
de svarar sin gäst,
att när livet var bäst,
så haver det möda och arbete varit.*

Bilden: Ravlundagården på Skansen. Foto Albert Asplund.

4. Lusthuset

*Jag är ett lusthus som man går förbi.
Jag stod på Söder i min herres gård.
Hans änglar fyllde mig med harmoni,
och andevärlden trivdes i min vård.*

*En mäktig forskare, en stor profet
har haft min enkla hydda till sitt hem.
Härinne såg han himlars härlighet,
här skapades ett nytt Jerusalem.*

*Kring anden som har flytt, var jag ett skal.
Nu står jag övergiven med min sorg.
Men jag var fylld av harpa och cymbal,
när Gud kom på besök hos Swedenborg!*

Bilden: Swedenborgs lusthus från Hornsgatan i Stockholm. Flyttat till Skansen. Foto J. Rydberg.

5. Herrgården

*Nu ska vi dansa en svensk menuett!
Utländska toner från Rom och Paris
smälter vi hop i vårt anletes svett
med gammal bondlåt på fädernas vis.
Utomhusryttarna, klippta i plåt,
hejdar sin ritt över förstugans fris:
Kors vilken ståt!
Bror, vad är detta för främmande låt?*

*Blå karolin, kanske klumpig, men stram,
räcker sin hand över svängd rokokko
fram till en gustaviansk liten dam
född med kinesiska lacktofflor på
under en sänghimmels blommiga tyll.
Takten hörs herden med stövlarna slå:
Opp Amaryll!—
Så går det till i en herrgårdsidyll.*

Bilden: Skogaholms herrgård på Skansen. Foto Erik André.

6. Fattigbössan

*Jag fattigbössan vågar knappt dig störa.
Min hals är skrovlig och min röst är tunn.
Jag har ej ögon och jag har ej öra —
jag har ej annat än en öppen mun.*

*Jag sätter ej i vädret stolt min näsa —
för näsa har jag heller inte fått.
Jag är en fattigpräst som fått att läsa
en litania om de svultnas lott.*

*Från kyrkan hör jag bröllopsmarscher tona —
men mig berusar ej musikens glöd.
Jag räknar ören som kan bli en krona.
Jag samlar på metall som kan bli bröd.*

Bilden: Fattigbössan från Grisslehamn. Uppställd utanför Seglora kyrka på Skansen. Foto C. G. Rosenberg.

ARTUR HAZELIUS

1814-1891

7. Graven

*Ljusast av gravar i världen
mot söder jag vänder min famn.
Ur buskar och blommande gården
lyfter jag högt ett namn.
Aldrig ska mannen förgätas
och verket bli stunget av tagg.
Av tårar ska stenen ej vätas,
bara av regn och dagg.*

*Långt ifrån kyrkogårdsgrindar
och tätklippt ligusterhäck
han vilar hos höjdernas vindar
nära en porlande bäck.
Lycklig är mannen som hinner
ett mål, där vila blir god,
I verket han skapade, rinner
Artur Hazelius blod.*

Bilden: Artur Hazelius grav på Skansen. Foto J. Rydberg.

8. Tystnad

*När dagen är förbi som var gemensam,
en arbetsdag som än går från vår tid,
och första stjärnan brinner stor och ensam
högt över varje jordisk bön om frid,*

*när dyningen från havet börjar tona
den vaggsång hela stranden väntar på,
och skymning faller över fågelbona
och nya stjärnor tändas i det blå,*

*är stunden kommen, ögonblicket lägligt
att tolka kärleken till hemmets jord.
Men vem kan tolka något outsägligt?
Vårt hjärtas bästa sång blir utan ord.*

Bilden: Älvdalsbodarna på Skansen. Foto Birger Halldin.

